

ELŻBIETA POTOCKA (RED.)

*Kobiety w cywilizacji konfucjańskiej*Wydawnictwo Naukowe GRADO
Toruń 2014, 250 s.

(Michał Snopek)

RECENZJE

Głównym celem recenzowanej książki jest zaprezentowanie statusu kobiety w państwach zaliczanych do cywilizacji konfucjańskiej. Tematykę poszczególnych artykułów można podzielić na dwie kategorie: oficjalna rola kobiety wynikająca z przepisów prawa oraz ich rzeczywista sytuacja wynikająca z uwarunkowań kulturowych. Książka składa się z dwunastu rozdziałów, z których aż 42% dotyczy zagadnień japońskich, 17% chińskich i południowokoreańskich, a reszta rozkłada się na Singapur, Wietnam oraz kwestie ogólne dotyczące całego regionu.

Dzięki temu, że praca jest napisana przez kobiety, pozwala na zaprezentowanie innego spojrzenia na problemy omawianego regionu. Nad książką pracowały osoby zajmujące się różnymi dziedzinami nauk, mię-

dzy innymi politologią, stosunkami międzynarodowymi, prawem, ekonomią, językoznawstwem czy kulturoznawstwem.

Główną zaletą recenzowanej książki jest wszechstronne podejście do omawianego tematu. Pomimo że tytuł sugeruje pracę z zakresu kulturoznawstwa oraz nauk genderowych, informacje w niej zawarte w równym stopniu mogą być wykorzystywane przez politologów i naukowców zajmujących się stosunkami międzynarodowymi oraz ekonomistów. Artykuły „*Tron tylko dla mężczyzn*” oraz „*Prezydent Park Geun-hye – przesłanki zwycięstwa*” (oba autorstwa doktor Elżbiety Potockiej) stanowią trafną analizę sytuacji wewnętrznej Japonii oraz Korei, która wynika bezpośrednio z pozycji kobiet w tych kulturach. Równie cenny dla politologów może

okazać się artykuł Anety Liszewskiej „*Kobieta w polityce inżynierii demograficznej – przypadek Singapuru*”. Praca jest studium przypadku działań rządu singapurskiego mających na celu regulację wielkości przyrostu naturalnego. Artykuł, mimo że dotyczy pewnego określonego kontekstu kulturowego, ma w wielu aspektach wydźwięk uniwersalny. Trafnie obrazuje, że problemy związane z niskim przyrostem naturalnym (niewystarczającym na zapewnienie zastępowalności pokoleń) mają charakter globalny, w wielu aspektach niezależny od kręgu cywilizacyjnego.

Do wad pracy należy przede wszystkim zaliczyć nadreprezentację jednego państwa – Japonii, którego dotyczy prawie połowa artykułów. Jest to naturalnie związane z dużą popularnością japońskiej kultury w świecie zachodnim, może jednak prowadzić do błędnego wrażenia, że to właśnie ten kraj jest modelowym przykładem cywilizacji konfucjańskiej. Wrażenie jest tym silniejsze, że kraj w którym działał Konfucjusz – Chiny, są omó-

wione w tym samym stopniu co mniej znaczące kraje regionu.

Niedostatecznie również omówiono ogólną koncepcję konfucjanizmu jako nurtu filozoficznego oraz jego ewolucji i oddziaływania na przestrzeni wieków. Rolę taką pełni jedynie artykuł „*Kobieta w konfucjańskiej koncepcji porządku społecznego*”, autorstwa doktor Elżbiety Potockiej. Pozostawia on jednak zbyt wiele niedomówień. Brakuje dokładniejszego przedstawienia zmian, jakie wprowadził neokonfucjanizm do myśli tradycyjnej.

Mimo tych nielicznych wad, książka stanowi bardzo ciekawą oraz wartą przeczytania pracę. Jest to jedna z niewielu pozycji, która próbuje przy omówieniu sytuacji kobiet nie skupiać się tylko na jednym wybranym państwie – uznając, że jest ono jakby samotną wyspą odizolowaną od sąsiadów, ale dokonuje analizy w kontekście szerszym, starając się wskazać cechy wspólne dla wszystkich krajów regionu, ale również te, które są specyficzne tylko dla poszczególnych.

Michał Snopek